Mohorka; 1, 3, 4, 7-12

Leto I. Avgust 1904. Štev. 2.

DON BOSKO.

LIST SALEZIJANCEV V LJUBLJANI.

Izdaja:
Salezijanski zavod v Ljubljani.

Urejuje:
Josip Valjavec.

VSEBINA:

Salezijanski sotrudnik 17
Namen salezijanskih sotrudnikov . 19
Življenje Don Boska 19
Don Mihael Rua 24
Nekaj črtic o salezijanskih misijonih 27
Don Bosko in general 29
Kaj je vzgoja 29
Temelj preventivnega sistema vzgajanja 30
Salezijanske novice 32

Izhaja vsak mesec nedoločen dan.

Don Bosko se pošilja brezplačno vsem sotrudnikom in sotrudnicam. Ako bi slučajno kdo ne prejel lista in bi ga želel imeti, naj blagovoli naznaniti. Milodari za pokritje tiskovnih in poštnih stroškov, (ki znašajo 2 K) se hvaležno sprejemajo.

Spoštovanim sotrudnikom.

Oglasilo se je že nekaj kmetskih mladeničev za vsprejem v salezijansko družbo. Ako bi spošt. sotrudniki in prijatelji poznali še več takih mladeničev, se lahko obrnejo do „ravnateljstva salezijanskega zavoda v Ljubljani“. Treba je pa, da so krepke postave, sposobni za kmetska opravila in da so dopolnili vsaj 16. leto in so lepega obnašanja. Vsprejmejo se tudi mladeniči, ki so vešči kakega rokodelstva.

Dijaki, ki so dovršili z dobrim vspehom peti ali višji gimnazijski razred ali četrti letnik učiteljišča in želijo stopiti v salezijansko družbo, naj vložijo prošnjo pri „ravnateljstvu salezijanskega zavoda v Ljubljani“. Prošnji naj priložijo: krstni list, zadnje šolsko in zdravniško spričevalo.

Salezijanski sotrudnik.

Ko je Jezus odrastel, je začel veliko delo rešenja. Čas je bil kratek, krog delovanja obširen. V pomoč pokliče 12 apostolov, ki dandanes v svojih naslednikih nadaljujejo delo velikega učenika in oznanjajo njegov nauk po širnem svetu.

Po vzgledu Zveličarja je deloval ponižni duhovnik don Bosko. Kot neustrašljiv apostelj, ki zaupajoč v božjo pomoč ne trepeta pred svetnimi zaprekami, začne don Bosko veliko težavno delo. Pobožna mati Margareta mu je jedina podpora.

Delo vsak dan narašča. Don Bosko potrebuje novih moči. V pomoč pokliče hrabrih mladeničev in jih zbere pod zastavo modrih pravil. Tako je začela salezijanska družba.

Rodovitna tla hribovitega Pijemonta so bila prvo polje novih apostolov. Obširna dežela je bila kmalu premajhna. Peščica hrabrih sinov velikega apostola je morala zapustiti domača tla in se naseliti v sosednih deželah. V kratkem je cela Italija postala polje don Boskovih sinov.

Bistro oko neustrašljivega don Boska je zrlo v daljno ptujino. Z junaško srčnostjo je prebredel širna morja in se ušotoril v daljni Patagoniji, sredi brezmejnih Pamp, po celi Ameriki, Afriki in Aziji.

Svetnik ni nikdar v svojih podjetjih boječ ali ošaben. Don Bosko je potreboval novih moči, zato je ustanovil salezijanske sotrudnike. In mi vidimo veliko četo vrlih sotrudnikov, ki z junaško srčnostjo delujejo in podpirajo salezijansko napravo.

Pod to zmagovito zastavo so se zbrali in zasedli prvi prostor veliki Pij IX., neumrljivi Leon XIII. in slavno vladajoči Pij X., ter so z mnogimi odpustki obdarili novo ustanovo. Z imenom sotrudnik se ponaša obilo kardinalov in škofov, mnogoštevilna armada duhovnikov, ogromno število krščanskih mož in blagodušnih žena.

Kamorkoli stopijo salezijanski misijonarji, se čutijo kakor doma. Celo v negostoljubnih deželah in na daljnih otokih najdejo salezijanske sotrudnike, ki govore o don Bosku, o njegovi Mariji, o njegovih sinovih.

In res, kdo je in kaj dela salezijanski sotrudnik? Poglejte veličastna svetišča, krasne cerkve, obširne zavode, prostorne delavnice, otroške vrtece, ter občudujte njih velikost in njih število.

Glejte pol milijona dečkov, katere je usmiljena roka iztrgala iz brezbožnih šol in pohujšljivih delavnic. Glejte trpeče gobave, izmeček človeštva, ki so našli ljubeznivega očeta; glejte ogromno število divjih Indijancev, katere je ljubeče srce rešilo živalskega paganstva, ki sedaj vzdigajo svoj glas in kličejo nebeškega očeta.

Glejte ogromno število koristnih knjig in krščanskih časopisov, kojih temelj je sv. evangelij, ki nadomeščajo pogubne romane in brezbožno časopisje.

Glejte brezštevila nedeljskih zabavišč, v katerih deček ob nedeljah in praznikih zavzema prve nauke sv. vere in utrdi ono, kar je med tednom omajala hudobna tovaršija.

Glejte toliko krščanskih družb, ki navdušeni od don Boskovega duha ponosno stopajo po potu krščanstva in se hrabro borijo za krščanske pravice.

Kakor prijazne oaze sredi brezmejne puščave ali kakor svetlo ozvezdje v temni noči, občudujte slednjič velike čete svetih devic (hčere M. Pomočnice), ki z bliščem svojih kreposti zagotavljajo čistost tolikim deklicam in jim preskrbé potrebno moč za prihodnje življenje.

Vse to stori podpiraje don Boskove naprave salezijanski sotrudnik. Salezijansko delo, toli različno, je eno samo telo, kakor je ena sama sv. katoliška cerkev. Različni udje in različna dela ne spremene jedinosti namena.

In ker je don Boskovo delo delo Zveličarja, zato je salezijanski sotrudnik, sotrudnik Kristusovega dela.[1])

---

[1]) Kdor hoče postati deležen premnogih odpustkov, katere so sv. Oče papež Pij IX. z dne 9. maja 1876. podelili salezijanskim sotrudnikom, mora biti vpisan v knjigo sotrudnikov. Vpisuje se tudi v salezijanskem zavodu na Rakovniku pri Ljubljani. V dokaz, da je vpisan, dobi diplom in knjižico — „salezijanski sotrudniki“.

Namen salezijanskih sotrudnikov.

Namen salezijanskih sotrudnikov je podpirati salezijanske naprave, pomagati mladini in jo voditi po pravi poti. Marsikdo ne more veliko darovati, zato misli, da ne more biti salezijanski sotrudnik. To je slepilo sebičnosti. Zavodi rastejo in se množe bolj z malimi, kot z velikimi darovi; — velikih darov je malo, malih veliko. Iz druge strani je mali dar ubožca pred božjimi očmi neskončno več vreden, kot veliki darovi bogatinov.

A ne le z denarjem, še na drugi način morete postati salezijanski sotrudniki. Salezijanski sotrudniki postanete z besedo, ako priporočate salezijanske naprave onim, ki jih ne poznajo. Sotrudniki postanete z molitvijo, proseč, da bi Bog storil salezijansko delo plodonosno in koristno. Salezijanski sotrudniki morete postati celo z željo, kajti Bog v svojem usmiljenju vzame za dobro vse, kar v resnici želimo storiti.

Življenje Don Boska.

II. Don Bosko učenec.

Ko je Bog naznanil egiptovskemu Jožefu v sanjah visoki poklic, ki mu bo dal v roke žezlo in ga postavil na kraljevi prestol, je tekel in razložil sanje očetu in svojim bratom. Isto je storil mali Bosko. Komaj je jutranja zarja prodrla nočno temo, se je mali deček vzdignil iz postelje in tekel k materi ter ji razložil čudovito prikazen.

„Kaj pomenijo te sanje?“ ga ljubeznivo vpraša mati.

„Ne vem“, odgovori deček sramežljivo. „Vem le to, da so mi te sanje vzbudile v srcu sladkost, katere ne znam opisati.“

— „Bržkone boš ovčji pastir ali pastir divjih živali“, pristavi brat Jožef. „Poglavar roparjev boš“, zavrne Anton in se posmehuje nedolžnemu dečku. Deček je pa molčal in molče molil k Bogu za razsvetljenje. Tudi mati je molčala in na tihem premišljevala skrivnostne sanje.

Mali Bosko se je trudil, da bi zamoril v spominu ono prikazen, toda besede veličastne gospe: — tako stori tudi ti z mojimi sinovi, — so mu donele na ušesa. Misel, da ga Bog kliče v duhovski stan, da postane pastir božje črede, ga prisili, da vzame v roke knjigo in se začne pridno učiti.

Na zelenem travniku pod senčnatim drevjem, ki ga je varovalo pekočih žarkov poletnega in jesenskega solnca, je posedal bosonogi deček s knjigo v roki in pasel čredo. Tu in tam je vzdignil oko in pogledal po živini. Večkrat se je ozrl proti nebu in iz njegovih prs se je izvil zdihljej ljubezni, ki se je kakor dišeče kadilo vzdignil pred božji prestol.

Ko se je pa večerno solnce poslavljalo od gorskih višin in se je mrak vlegal na utrujeno naravo, tedaj je mali Bosko pokleknil in se zahvalil Bogu za milosti, katere je prejel od Stvarnika. Nato je vstal, prijel za palico in vesel pognal živino proti domu.

Truden je že ubogi deček; potreboval bi počitka. Ali ne; v tihi noči, medtem ko drugi počivajo v sladkem spanju, sedi utrujeni pastirček v mali sobici ob svitu brleče svetilke in se pridno uči. Še le, ko se noč nagiba proti polnoči, zapre knjigo in si privošči nekoliko počitka. Komaj se pa pokaže jutranji svit, že zopet vstane in se napoti v bližnjo vas Murialdo h gospodu kaplanu, da ga izpraša in mu dá novo nalogo.

Mali Bosko se je kmalu naučil brati in pisati. Bil je na vrhuncu veselja. Videl je, da ga Bog sam podpira in mu pomaga pri učenju. Toda takrat, ko je mislil, da je njegova sreča dospela do vrhunca, se je nepričakovano pretrgala nit te sreče. Bog mu je poslal hudo poskušnjo.

Janez Bosko je odrastel toliko, da je bil sposoben za delo. Bratu Antonu ni ugajalo, da bi mali Janezek vedno tičal v knjigi. V srcu se mu zbudi zavist in začne godrnjati nad nedolžnim dečkom. Ubogi deček je moral odložiti knjigo in se poprijeti

Don Boskova rojstna hiša.

trdega dela. Huda poskušnja je bila za dečka, ko se je moral podvreči žalostni usodi.

Mali Bosko do sedaj vesel, je postal pobit in otožen. Rudečica, ki je pokrivala nedolžno obličje, je zginila. Črv bolesti je razdejal nežno srce in spremenil rudečico v smrtno bledobo. Noč in dan je prelival solze in si ž njimi hladil notranje bolesti. Bil je v nevarnosti, da mu prevelika žalost nakoplje hudo bolezen.

Deček je v resnici opešal. Nič več ni mogel prenašati srčnih bolesti. Z otroškim zaupanjem teče v cerkev, se vrže pred tabernakelj in s solzami v očeh odkrije Bogu svoje težave. Jezus v tabernakelju je slušal klice in prošnje nedolžnega dečka in mu prihitel na pomoč. Materi se je smilil ubogi sin, ki je neprenehoma prelival solze. Hotela je osušiti oči polne bridkih solzâ, zato razdeli premoženje med sinove.

Ubogi deček je bil rešen. Čaša trpljenja, katero je napolnil Bog, da jo izprazni, je skoraj spraznjena. Mali deček zopet obiskuje šolo in stopa po poti, ki vodi do stanu, katerega mu je Bog odločil.

Vesel je bil deček, ko je videl, da bo zopet smel obiskovati šolo. Temu veselju se je pridružilo še drugo večje veselje. Jezus Kristus je prišel v njegovo deviško srce in je sprejel v svoje varstvo. Prvič se je nedolžni deček približal angeljski mizi in prejel Njega, po katerem je toliko časa hlepelo njegovo srce. Dan prvega sv. obhajila je najlepši dan v človeškem življenju. Kdo se ne spominja z veseljem prazničnega zvonenja, ki je bodrilo okolico in naznanjalo nenavadno slavnost? Kdo se ne spominja veselega petja, ki je oni dan odmevalo po cerkvi oblečeni v obleko zelenja in dišečega cvetja? Srečne one duše, ki se približajo božji mizi v oblačilu nedolžnosti, da obhajajo prvo ženitovanje z nebeškim Ženinom.

Z angeljsko nedolžnostjo in serafinsko ljubeznijo se je približal pobožni deček božji mizi in se združil s Začetnikom življenja. „Zdi se mi“, pravi on sam, „da je prvo sv. obhajilo prenovilo moje življenje in mi v polnem blišču pokazalo lepoto svete pokorščine, ki je bila doslej najtežje breme mojega življenja.“

Okoli božiča l. 1830. je zapustil petnajstletni deček rojstno hišo in se podal v Kastelnuovo v šolo. Vsi so občudovali njegovo nadarjenost in svetost. V prostih urah je najraje zahajal v cerkev in ondi v podnožju tabernakelja poslušal utripljeje božjega Srca.

Ko se je pa približal večer, je prijel za šivanko in se, sedeč pri gospodarju, vadil v šivanju. V kratkem času je marljivi šolarček postal spreten krojač. Gospodar ga je želel obdržati pri sebi za pomočnika, a Bosko je imel druge misli: želel je povzdigniti se v vedah in doseči svoj cilj.

Razven krojaštva se je gospodar Robert bavil mnogo z godbo. Tudi tej umetnosti se je hotel posvetiti mladi Bosko. V malo mesecih se je tako izuril, da se ni bal javno nastopiti.

Šolsko leto je kmalu minulo. Pridni Janezek se je vesel povrnil k svoji materi. A kako se je prestrašil, ko je iz ust svoje matere čul žalostno novico, da radi revščine ne bo mogel nadaljevati učenja. Žaloval je in molil, a obupal še ni.

Nekega jutra priteče ves vesel k materi. „Zakaj si tako vesel?“ ga vpraša mati ljubeznivo. „Zakaj? Duhovnik bom. Nocoj sem sanjal, da bom nadaljeval učenje, da bom postal voditelj velike množice dečkov, katerim bom posvetil svoje življenje.“ Mati se je veselo nasmehnila in pustila sina v sladki nadi.

Čez nekaj dni Bosko zopet priteče k materi in ji pripoveduje nove sanje. „Videl sem gospo, ki je vodila veliko čredo otrok. Približala se mi je in me poklicala po imenu: Glej Janez, vso to čredo izročim v tvoje varstvo. — Prestrašen sem stal pred gospo in občudoval velikansko množico. — Kje bom našel tolik pašnik? vprašam slednjič bojazljivo. — Ne boj se, jaz bom s teboj, odgovori gospa — in zgine.“

(Nadaljuje.)

Don Mihael Rua.

Don Mihael Rua je najboljši posnemovalec neumrljivega don Boska. On je don Boskov prvi učenec in prvi naslednik. Ko je 31. januvarja l. 1888 veliki apostol v ponižni celici v podnožju veličastnega svetišča Marije Device zdihnil blago dušo, so poklicali Don Ruo, da bi zasedel prostor svojega očeta in učitelja. Žalostno je bilo zreti ladijo salezijanske družbe, ko je po smrti velikega don Boska plavala brez vodnika pod viharnim nebom in med nemirnimi valovi na morju življenja. Toda ti dnevi so bili kratki. Črni oblaki so se razpršili, nebo se je razjasnilo. Svitli žarki oživljajočega solnca so se zopet pokazali.

Na gomili don Boska, spečega v dolini Valsalice [1]) blizu Turina, se je veličastno upognila vrba-žalostinka. Salezijanska družba, ki je po mislih nezaupnih ljudij s smrtjo ustanovnika imela propasti in ugasniti, se je na grobu svojega očeta zopet utrdila in prejela novo moč: — Don Mihael Rua je postal vodnik salezijanske družbe. Duhovit in ponižen duhovnik je sprejel v roke krmilo in je modro začel voditi ladijo salezijanske družbe. Že takoj v početku je pokazal, da je podedoval po očetu duha svetosti in požrtvovalnosti. Kot novi Elizej je z vzgledom in z besedo ubranil, da zvezda na modrem nebu salezijanskega grba ni zgubila svita, da se ni ustavila, marveč je tekala dalje in se razcvitala po vzgledu ponižnega don Boska.

Vzgajališča, zavodi, praznični oratoriji in misijoni so se čudovito pomnožili. Navdušeni glas don Boska, ki je znal ganiti najbolj zaprta srca, celo srce brezbožnega Viktor Huga, je omolknil, toda apostolov ni manjkalo. Mala družba je naraščala. Goreči mladeniči so prihajali k njej in ji darovali svoja srca in svoj um. Pomnožile so se mnogobrojne čete misijonarjev v Ameriki, Afriki

[1]) Tu imajo Salezijanci zavod za klerike. V lepi kapelici počiva truplo don Boska.

NEKAJ ČRTIC O SALEZIJANSKIH MISIJONIH.

(Dalje.)

Ni še preteklo 30 let, odkar so odpotovali prvi salezijanski misijonarji iz svoje domovine, že so sezidali nad 100 cerkev in ravnotoliko zavodov na ptuji zemlji širne Amerike. Argentina, Brazilija, Uruguaj, Venezuela, Mehika, Patagonija in Ognjena Zemlja so plodonosna polja don Boskovih sinov in hčera. Tudi v Afriki in Aziji so ustanovili nekaj zavodov.

Argentina je zibel salezijanskih misijonov. V to republiko so najprej stopili salezijanci. Tu so se pripravili za daljne kraje divje Patagonije in Ognjene Zemlje ter v kratkem času ustanovili 23 zavodov.

Kar je Turin za salezijance v Evropi, to je Buenos-Ayres (gl. m. Argentine) za salezijanske misijonarje v Ameriki. Osem velikih zavodov cveti v tem mestu. Najbolj cvetoč je pa zavod Pija IX. za znanost in umetnost.

Ko je don Bosko začel svoje delo na Laškem, je vzel v najem hišo Pinarda in ondi zbiral mladino, dokler mu Previdnost božja ni preskrbela bolj primernega prostora. Istotako so začeli salezijanci v Ameriki. Vzeli so v najem majhno poslopje. Le dvajset dečkov so mogli sprejeti v svoje varstvo. Iz malega zavoda je pa tekom kratkih let zrastel obširen zavod. Odprli so ljudske, gimnazijske in rokodelske šole, katere obiskuje nad 400 notranjih in 1000 zunanjih učencev.

Veliko koristi doprinašajo temu mestu nedeljska zabavišča. Okoli 7000 dečkov prihiti vsako nedeljo in vsak praznik in se ondi zabava daleč od svetnega hrupa.

Preteklo je še le nekaj mesecev, odkar so se naselili salezijanci v glavnem mestu rodovitne Argentine. Bližnje republike so opazile korist salezijanskih misijonov in so prosile, da bi tudi v njih pokrajine prišli goreči apostoli. In res so se naselili v Uruguayu in ondi v kratkem času ustanovili 10 zavodov: tri v glavnem mestu Montevideo, dva v Vila Colon, dva v Paysandú, jednega v Las Piedras, jednega v La Paz in jednega v Mercedes.

Uruguay, najbolj bogata in najlepša republika, ni imela krščanskega zavoda. V daljne ptuje kraje so morali stariši pošiljati sinove v vzgojo. Škof sam je moral pošiljati mladeniče v ptujino, ako je hotel vzgojiti duhovnikov. Don Bosko je spoznal bedo republike.

Z veseljem je ustregel želji ondotnega škofa in odprl v Vila Colon malo semenišče, katero smemo imenovati blagoslov cele republike. Jako sloveča je v tem zavodu salezijanska zvezdarna, katero prištevajo med prve zvezdarne v srednji Ameriki.

Ko je škof iz Rio de Janeyro spoznal salezijanske misijonarje, ki so delovali v bližnjih republikah, je takoj pisal don Bosku in prosil za misijonarje. Don Bosko mu jih je obljubil, a radi pomanjkanja misijonarjev dolgo časa ni mogel spolniti svoje obljube.

Preteklo je nekaj let. Pobožni škof ni zgubil srčnosti. Sam se napoti proti Turinu in toliko časa prosi, da dobi od don Boska nekaj misijonarjev. Odprl je zavod (l. 1883.) v Nichteroy blizo Rio de Janeyro.

Kakor v sosednih republikah, tako je tudi tu cvetela salezijanska naprava. V kratkem času so odprli salezijanci 11 zavodov. Najbolj cvetoč je zavod sv. Rozalije v Nichteroy, ki se ponaša s svojo tiskarno kot največjo v Braziliji.

Kakor znano je bila v Braziliji velika državljanska vojska. Ker salezijanski zavod v Nichteroy stoji na prostoru, kamor sovražna sila ni mogla podreti, so salezijanci spremenili zavod v bolnišnico za ranjence. Stregli so s toliko požrtvovalnostjo ubogim bolnikom, da jih je predsednik republike častno obdaril. Tudi Bog je poplačal njih trud; — med 2000 umrlimi ni jeden ni umrl brez sv. zakramentov.

Idimo dalje v Chile. Osem zavodov se vzdiguje v tej republiki. Najbolj cvetoča zavoda sta v mestu Conception s 350 in v mestu Santiago s 400 gojenci. Dalje imajo salezijanci dva zavoda v republiki Perù in šest zavodov v republiki ekvatorski. To so zadnji misijoni, ki jih je ustanovil don Bosko v svojem življenju. Slaboten je pozdravil svoje sinove v cerkvi Marije Pomočnice v Turinu, predno so se za vedno poslovili od njega. Goreči apostoli so odpotovali proti ptuji zemlji, don Bosko se je pa vlegel na posteljo, iz katere ni več vstal. Z nasmehom na ustnicah je v zadnjih trenutkih svojega življenja poslušal brzojavko, v kateri so njegovi sinovi naznanjali srečen prihod v novo republiko, in nato mirno zatisnil svoje oči.

Zavodi v Kolumbiji jasno pričajo, da božje oko čuva nad njimi. Razven dveh zavodov v Bogotà in Fontibon imajo don Boskovi sinovi in hčere bolnišnico za gobave, kjer se najbolj jasno kaže, koliko premore krščanska ljubezen. Tudi zavodi v Mehiki in Venezueli so velikega pomena za ondotne republike.

(Nadaljuje.)

Don Bosko in general.

Bilo je 22. maja, 1867. Nek general v Turinu, velik prijatelj don Boskov, je hudo obolel. Misleč, da se mu bliža zadnja ura, pokliče don Boska in se skesano spove. Po spovedi je želel sv. popotnico. „Jaz ne vidim nikake nevarnosti," zavrne don Bosko, „počakajte dva dni in na praznik Marije pomočnice (24. maja) pridite v našo cerkev, da ondi prejmete sv. obhajilo."

Bolnik se je utolažil. Ko se je pa drugo jutro zdravnik izrazil, da ni nikakega upanja, da bi bolnik ozdravel, so navzoči tekli k don Bosku in ga prosili, naj prinese sv. popotnico. „Ni potreba", zavrne zopet don Bosko, „bolnik bo prišel sam v cerkev."

Proti večeru istega dne se vsede don Bosko v spovednico. Okoli jednajste ure pokliče strežaj don Boska iz spovednice in ga ponižno prosi, naj pride k generalu. „Pridem, a povem vam, da bo bolnik ozdravel," odgovori don Bosko. In tako je bilo. Drugo jutro je bolnik vstal, se praznično oblekel ter čvrst in zdrav prihitel v cerkev Marije pomočnice. Z veliko pobožnostjo je prejel sv. obhajilo in zahvalil Marijo za čudežno ozdravljenje.

Kaj je vzgoja?

Med vsemi živimi bitji je le človek zmožen spopolnitve. Človeško življenje je vedna borba: borba med dušo in telesom, med razumom in strastjo, med najbolj plemenitimi in najnižjimi stvarmi.

Da se pa človek spopolnuje, potrebuje vzgoje. Vzgoja je nravno spopolnjevanje človeka, v katerem se bojujete dve sili; je zmaga nad najnižjim nagnenjem človeške narave. — Vzgoja je nekaj praktičnega, ki potrebuje malo teorije in mnogo skrbi, malo zapovedi, — a mnogo ljubezni. — Vzgoja, pravi Laurentie, je življenje naroda, dušno bogastvo, notranja sreča. — Vzgoja je oni red, ki lahkim potom pripelje otroka, da ljubi ono, kar bo moral storiti v bodočem življenju; je umetnost, ki razvija v človeku vse popolnosti, katerih je človek zmožen.

Temelj preventivnega sistema vzgajanja.

Orodja, katerih se morajo posluževati vzgojitelji preventivnega sistema, ako hočejo doseči svoj cilj, so *razum*, *vera* in *ljubeznivost*. Vzgojitelj se ne sme ozirati le na otroško dobo, ki se uklanja kakor vrba ob vetru, ki vse veruje, vse potrdi, ničesar ne zanikuje; on mora vzgojiti dečka tako da se bo vsak čas mogel zoperstavljati svojim sovražnikom. Učitelji in učiteljice, ki so vrnili starišem čiste sinove in hčere, a slepe in neoborožene za boje javnega življenja, so vzgojitelji po imenu, nikakor pa v dejanju. Le oni vzgojitelji, ki pokažejo gojencem sovražnika, ki jim hiti nasproti, brezverstvo in nenravnost, ki jih zasledujeta, in jih oborože z mogočnim branilnim orodjem, so pravi vzgojitelji. Vzgojitelj naj vedno misli, da vzgojuje dečke, ki se bodo v kratkem znašli med svetom. Zato je ravno treba, da vzgojitelj dela z razumom.

Razuma se poslužujejo skoro vsi vzgojitelji, a vendar vsi ne dosežejo pravega cilja. To nam priča, da razum sam ne zadostuje. In res, razum je po grehu prvih starišev otemnel, in ne zna zmirom razločevati dobrega od slabega, pravega od nepravega. Kdo ga bo rešil iz teme? Nikdo drugi, kot sv. vera. Sv. vera je glavni pripomoček vzgojitelja. Ona mu pokaže, česar razum ne more umeti. Razum brez vere je kakor slepec brez vodnika. Le razum združen s sv. vero je pravi voditelj vzgojitelja.

Da je sv. vera glavni pripomoček vzgajanja, so razumeli najboljši svetni učenjaki. „Vera je razum“, pravi Tommaseo, „ki govori, kaj sme in česa ne sme storiti.“[1]) Vera je ona vsemogočna čarovnica, ki zna vse vzdrževati v pravem redu in iz človeških znanosti izpeljati vse koristi. „Vera, ki druži sedanje življenje s prihodnjim“, piše La Bruyère, „pospeši znanost, posveti družine, vzdržuje človeka, očisti ljubezen devic, razsvetli vest, pomaga v potrebah, tolaži v grenkosti in ozdravi bolne duše.“ — „Kjer je vera, je vse dobro, kjer ni vere, se hrani zlo“, pravi Macchiavelli. Vera oklepa sedanjost, preteklost in prihodnost. Ona se ozira na človeka, na državo na vse človeštvo. Ona vse razlaga, vse vodi; nobena stvar se ne more oprostiti njenega jarma. „Vero“, pravi Lambruschini, „smemo imenovati šesti čut, drugi razum množice in v mnogih slučajih vseh ljudij.“[2]) Učitelj, ki ne mara pripoznati vere za glavni pripomoček vzgajanja, ni pravi vzgojitelj. Njegova veda je podobna knjigi brez prvih in zadnjih strani. Vzgoja brez vere je hiša brez temelja. Zato po pravici pravi Platon, da bo vzgojitelj lažje sezidal mesto v zraku kot ustanovil družbo brez vere. „Zgodovina omike je zgodovina

[1]) Tommaseo Niccolò († 1874) Dell' educazione.
[2]) Lambruschini Raf. — Dell' educazione.

krščanstva", piše D. Cortes, in kadar pišemo zgodovino omike, pišemo zgodovino krščanstva."

Kdor vzgojuje na podlagi sv. vere, ta vzgojuje nehoté tudi na podlagi ljubezni. Don Bosku ni manjkalo vere, zato je vzgojeval s krščansko ljubeznijo in dosegel cilj pravega vzgojitelja. Ravnal se je po besedah svetega Pavla, ki pravi: „Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, ne misli hudega, se ne veseli krivice; ljubezen vse pretrpi, vse upa, vse prenese." [1]) Le kristjan tedaj, ki pozna božje zapovedi ljubezni, more vzgajati po preventivnem sistemu in iz njega zajemati korist. Dandanes premnogi ne poznajo te zapovedi, zato se godé krivice, se slišijo prepiri, in zmagujejo nasprotniki sv. vere.

Vzgojitelj se pa ne sme le sam posluževati razuma, vere in ljubeznivosti, marveč mora navajati tudi gojence, da se naučijo posluževati se tega mogočnega orodja. To pa doseže z dobrim vzgledom. „Vsakomur je znano", tako Civiltà Cattolica, „kako v današnjih dneh poučujejo in vzgojujejo mladino v javnih šolah in v zavodih. Krščanskega pouka je malo, skoraj nič. Da bi se vsaj tu ustavilo zlo modernega vzgajanja, a ne, še dalje sežejo. Večkrat izročé dušno vzgojo učiteljem brez pravih načel, krščansko vzgojo pa duhovnikom odpadnikom. Mladini, v teh šolah vzgojeni, manjka najbolj prvotnih znanosti svete vere, ali pa jih ima le toliko, da jih pobija in zasmehuje." [2])

In temu se ni čuditi, kajti mladina se ravna po vzgledu vzgojitelja. Slab vzgled vzgojitelja je vrtinec, ki požre in ugonobi ladijo vzgoje. „Dečke", pravi Dupanloup, „bolj gane to, kar vidijo, kakor to, kar slišijo. Zastonj upamo, da bomo zakrili skrivnosti svojega življenja. Kljub vsej naši pozornosti odkrijejo gojenci naše skrivnosti; naše zapovedi postanejo predmet zasmehovanja, in kar je še slabše: v kratkem nas bodo posnemali." [3]) — „Zgled, zgled", kliče brezbožni Rousseau, „brez njega ne bomo ničesar dosegli pri mladini."

Zato Don Bosko toliko priporoča svojim sinovom, naj vzgojujejo z dobrim vzgledom. Zato priporoča, naj bodo vedno med gojenci, naj ž njimi igrajo, se ž njimi zabavajo in nudijo gojencem priložnost opazovati dober zgled in se ravnati po vzgledu svojih vzgojiteljev.

---

[1]) Ep. I. ad Cor. XIII.

2) Civiltà Cattolica, XII, XI, 518.

3) F. Dupanloup, monsig. — De l'éducation.

Salezijanske novice.

Monsignor Janez Cagliero — prvi salezijanski misijonar v Ameriki je povzdignjen za nadškofa v Sebaste. Predstojniki in gojenci zavoda Pija IX. so mu v navzočnosti odličnih oseb in mnogoštevilnega ljudstva napravili veliko veselico. Drugo jutro je monsign. Cagliero obiskal predsednika republike, ki ga je sprejel z nepopisnim veseljem. „Komaj je nadškof stopil v njegovo palačo“, piše spremljevalec J. Vespignani, „mu je prišel predsednik nasproti in ga prijateljsko objel. Nato je pripovedoval, kako je v svojem potovanju obiskal salezijanske zavode v krajih, kjer je bila l. 1879. še sama puščava. Rekel je, da se morajo ti kraji zahvaliti monsignoru Caglieru za omiko. Obljubil je, da bo v kratkem obiskal zavod Pija IX.“

Zavod spremenjen v vojašnico. — V zavodu, katerega so odprli salezijanci v mestu Lille na Francoskem za ubogo mladino, se je naselilo 180 orožnikov in okrog 400 vojakov. Tako se je kraj miru, kjer je nad 300 dečkov zajemalo krščansko vzgojo in se pripravljalo za javno življenje, spremenil v kraj kletvine in nenravnosti.

Gregorijansko petje. — Da bi ustregli željam papeža Pija X. glede gregorijanskega petja, so salezijanci v Argentini sklicali shod, katerega se je udeležilo mnogo odličnih oseb in cerkvenih dostojanstvenikov. Da bi se želja sv. očeta čedalje bolj uresničila, so salezijanci v Buenos Ayresu sklenili izdajati mesečnik „S. Cecilia“.

Urejuje: Josip Valjavec. — Tiska „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani.

Mala pošta.

A. O. Moravče. Gledaliških iger radi pomanjkanja prostora ne bom mogel tiskati v listu, pač pa Ti bom hvaležen, če pošlješ kako lepo igro za naš oder. Ko bomo imeli več iger, jih nameravamo ponatisniti v posebni knjigi in razposlati med ljudstvo. Zdravstvuj!

J. K. Ljubljana. Ako hoče biti salezijanska sotrudnica, mora biti vpisana v glavni zapisnik salezijanskih sotrudnikov. Zato prosim ime in naslov.

Kl. A. M. Novomesto. Prejel poslani milodar in zahvalil pismeno č. g darovalca. Lepa hvala tudi tebi. Predno odpotuješ, upam, da se vidimo.

Št. Lambert (Sava). Hvala za znamke. Se priporočam še nadalje.

Milodari

za svetišče Marije Pomočnice kristijanov na Rakovniku

(od 15. junija do 15. julija.)

Posnemanja vredni zgledi.

V Vinici so zvedeli, da se pri nas nabira denar za Vaše svetišče in hitro je neka ženica nabrala celih 92 kron. Najbolj ljudi vlečejo večne svete maše za dobrotnike ... Prosim, da pošljete še dvajset podobic.

J. N., župnik.

Dragatuš, 26. julija 1904.

Onemogla od bolezni, ki me bo v kratkem spravila v grob, ne morem priti obiskat Vaše Marije. Ne prosim za zdravje, ker upanje je splavalo po vodi, pač pa prosim Marijo za vdanost v voljo božjo, da si tako pridobim nekoliko zasluženja za nebesa. Zato darujem od svojega prislužka 10 kron za Vašo cerkev Se priporočam v molitev.

A. K.

Ljubljana, 1. avgusta 1904.

Gospa Katarina Zupec, K 69·—; Č. gosp. Mih. Zevnik, K 6·—; Č. g. M. Molek, K 3·—; N. N., K 20·—; N. N., K 18·—; G Janez Gostinčar, K 3·—; G. Jozefa Kollar, K 7·—; Č. g. V. Klobus, K 10·—; G. Lina Simon, K 3·10; G. Marija Škof, K 6·—; G. Terezija Jakše, K 2·—; Č. g. Mat. Leben, K 20·—; G. Vinko Šarc, K 1·—; Neimenovana K 7·—; Odbor K 420·—; Neimenovana K 3.—; G Terezija Jakše, K 26·50; Gg. M. Sadar in Mekuč, K 84·—; Č. g. Ivan Soukup, K 10·—; Č g. Jož. Abram K 28·—; G. Mar. Oblak, K 20·—; G. Marija Sejé, K 2·—; G Marija Dolžan, K 1·—; Neimenovana, zlat prstan; N. N., srebrno verižico; G. Marija Smole, K 2·—; G. Ana Kunst, K 31·—; Neimenovan, K 10·—; Č. g. Jož. Novak (Povir), K 48·—; G. Jos. Ueberer. K 5·86.

Nekatere dobre osebe, med katerimi moramo zahvaliti v prvi vrsti g. Vojsko, so z razglednicami novega svetišča nabrale K 57·22 in s svetinjami Marije Pomočnice K 23·90 Ves ta denar je namenjen za novo svetišče.

Č. g. J. Sakser je daroval zaboj krasnih knjig, s katerimi je olepšal domačo knjižnico.

Gosp. Ivan Bonač je daroval nekaj knjig, ki bodo prav dobro služile za šolsko knjižnico.

Gosp. dr. I. Stare je daroval po umrlem monsig. Stare-tu različno hišno opravo. Služila bo prav dobro.

Gosp. Jančar iz Boršta je daroval sodček vina za sv. maše.

Vsem tem dobrotnikom in dobrotnicam, ki tako blagodušno podpirajo zavod in s svojo dobrohotnostjo in radodarnostjo lajšajo težave, katero doprinaša vsako začetno delo, izrekamo najiskrenejšo zahvalo in se še nadalje priporočamo njih blagodušnosti.

Za vse, kar je v „Don Bosku“ natisnjenega, se želi le toliko veljave, kolikor je priznava nezmotljiva sv. katoliška cerkev, zdrava pamet in zgodovinska resnica.

KATOLIŠKA TISKARNA, LJUBLJANA.